

nika“, razsipa“, „poslednjiga viteza“ in v nemško prestavljenih slovenskih narodskih pesem nisim doma dobil; rad bi se bil poklonil možu, s katerim se zamore naša domovina zares ponositi. Le žal mi je bilo, da se ni vse, kar sim tū o zadevah nekdanjiga podloštva slišal, kaj prav vezalo s svobodonadušenimi razodevami krasne njegove pesmi „Dunajskih sprehodov“, — vunder — sim si mislil — nihče ne more vsim prav storiti.

Kerško mestice (Gurkfeld), ktero sva popoldne z g. Svetlinam ogledala, leži na prav oskim prostoru med derečo Savo in visokim hribam, po katerim je veliko lepih vinogradov. V tem mesticu, ki ima nekoliko prav zalih pohoštev, je v letu 1693 slavni za Krajnsko deželo nepozabljeni Valvasor umerl v revnim stanu. — Z gosp. Svetlinam sva obiskala kapucinarski samostan, ki je bil v letu 1639 sozidan, in kjer naji je verli guardian Zupan, prej več let fajmošter, prijazno sprejel. Taki možje, ki so se dolgo za blagor ljudstva trudili, in si sred nepokojniga sveta mnogo skušinj nabrali, so pač vse časti in hvale vredni, naj si bo že njih obleka kakoršna koli.

Kerško je bilo v 14. stoletji mogočnih Celjskih grofov, in Miroslav je tū gospodoval, ko je z očetam v prepíru živel. Pa še veliko prej, že v letu 1248, se Kerško v starih pismih najde, in nekteri še clo terdijo, de je tū nekdanje Noviodunum stalo, in de je Konstanci, sin cesarja Konstantina Velikiga, nekaj časa tū stanoval. Jez pa raji s tistimi potegnem, ki pravijo, da je Noviodunum dobro uro nižej v sedanjim lepim polji bilo. — Iz mestne zgodovine ti ne vém družiga povedati, ko de so Turki v letu 1469 našo deželo na več stranéh napadli, in Kerško mesto razdjali. V letu 1542 je bila tod huda lakota, ker so bile kobilice polje in vinograde popolnoma razdiale; in trideset let pozneje v letu 1573 so se bili tod okrog, ne vém zakaj, kmetje spuntali in mestjane prisilili, se ž njimi združiti. Čez dva tisuč se jih je bilo zbralo; pa Krajnski stanovi so puntarjem Kerško kmalo vzeli in punt zaterli.

Svetlin me je tudi v Videm na Štajarsko peljal. Videm stoji na levi strani mogočne Save, Kerškemu mestu ravno nasproti. Ondašnjiga tehanta, častitiga g. Rejca sva šla obiskat. Sred Save mi réče Svetlin, ki je vedno dobre volje: jez mu bom naravnost in po pravici povedal, kdo si, pa boš vidil, de ne bo verjel, ker nimaš nič rudečiga na sebi. — Tudi jez sim bil prav dobre volje, ko sim v Vidmu prvič na lepo Štajarsko zemljo stopil. — Videm je precej velika vas, ki šteje do 50 hiš. Zvečer sva se spet v Kerško prepehljala, in nazaj v Leskovec šla. Vsa ta okrajna je dobro obdelana in prideluje posebno veliko sadja in vina.

Drugo jutro ob osmih me je peljal Svetlinov hlapec do Zidaniga mosta (Steinbrück). Skoraj 4 ure sva se vozila poleg Save po dolini, ki je sicer večidel oska, ki se pa vunder večkrat zdaj na Krajnski ali desni, zdaj na Štajarski ali levi strani Save kake pol ure delječ razširi. Na Štajarski strani se vidi narprej terg Rajhenberg, ki šteje do 80 hiš in okoli 400 duš. Nad tergam se vidi na griču lep grad, ki se mu Reichenburg pravi. — Dalje se vidi na Štajarskim drugi še veči terg z iménam Sevenca (Lichtenwald), ki šteje do blizo 600 prebivavcov. — Še dalje je viditi na Štajarskim Loka (Laak), precej velika vas v prav prijetnim rodovitnim kraji, kakih 6 ur od Celja. — Na Krajnski strani pa se vidi gor od Kerškiga narprej Teričengrad (Ruckenstein), 9 milj od Ljubljane; — potem Boštanj (Sauenstein), in semtertjè kakšna majhna vas in nekoliko posamesnih hiš; — in poslednjič Radeče (Ratschach), zal terg v prav tesnim

kraji med goro in Savo. Cesta po ti, čez štiri dobre ure hodá dolgi dolini je prav dobra, in kjer se dolina nekoliko razširi, so kraji, desiravno jih visoke gore obdajajo, prav prijetni. — Posebno pa so mi Radeče dopadle, ker se nisim nadjal, tū tako zaliga terga najti. Nekdo — mende Schönleben, pa vunder prav ne vém, — piše, de je nekdej tū rimsko „Prætorium Latovicorum“ bilo. Pa če tudi ni bilo tū rimske vselitve, so Radeče vunder že silno stare, in posebno star mora biti grad, kteriga podertine je na griču poleg sedanjiga terga še viditi, ker so se že v letu 1200 neki plemeni Krajnski gospodje po njem „die Herren von Ratschach“ imenovali. — Radeče so mi bile v zgodovinskim obziru tudi za to znamenite, ker je glasoviti Truber nekaj časa tū luteransko vero oznanoval.

Slovanski popotnik.

Spisuje Fr. Cegnar.

* Za nesrečne kristjane, ki iz Bosne na Horvaško mejo begajo, se trinogom turškim ognit, je banska vlada jela darove nabirati.

* Ban Jelačić je na predlog društva za prirodne znanosti dovolil 600 gold. iz deželnih dohodkov za potovanje g. Vukotinića in g. dr. Schlosserja po jugoslavenskih krajih, jih preiskat v zemljoznanskem obziru.

* Ruski pisatelj Bulgarin terdi, da je Ameriko Slovan najdel, in sicer Poljak Jan iz Kolne, ki je 15 let pred Kolumbom, tedaj v letu 1476 v službi Danskega kralja Kristjana II. prvi Ameriko obiskal.

* „Srbske novine“ prinesejo načert osnove narodnega gledišča v Beligradu.

* „Južna pčela“, ktero je Milorad Medaković spervega v Temišvaru, in potem v Novem Sadu izdajal, je zavolj nekih sostavkov, ki so se med vrednikovo boleznijo v list vrinili, prepovedana. (Tako nevarno je vrednikom zboleti).

Novičar iz slovenskih krajev.

Spod Pohorja na Štajarskem 4. rošnika. Pri nas se letina boljše kaže, kakor smo se je nadejali, akoravno se je spomlad pozdno začela. Silje tukaj prav lepo stoji, pak ne tako na širokem Ptujskem polji, kder so žita redke; taka se tudi čuje od Murskega polja; na brežinah je tedaj letos lepša sternina. — Vinska terta lepo žene — grozd pak je za štertim listom: vince bo gošpôda pila. — Tudi sadja bo še kaj, razve jabolk. — Drugim sadežem vreme predse dobro streže, ker je ob Duhovem po veliki vročini pohleben dež šel. Zato bodi ga Bog zahvaljen ino nas uim obvaruj: na mestéh blizo nas se ljudém huda godi — stradajo kruha ino soli. — Letošnje cepige kaj veselo rastejo: kamor se ozrem, se mi serdce smeji radosti, da se našinci toliko koristne sadjoreje réšno poprijemajo; pusto, otožno germovje se ugiblje prijaznim sadonosnicam ino gole ledine se venčavajo s cvetočimi drevesci. V tem oziru tū očitno pohvalim g. Divjaka, skerbnega bravca ino posnemavca Vaših ljubih „Novic“; jegovo kmetovanje, vse po Vaših ukih ino svetih, je pak tudi sploh župljanom jasno razgledalo, kam se po umni marljivosti dospeti dá: v njegovem sadovniku, kder jezera drevesc iz pečk mergolé, se bodo naši učenci, ker še dozdej posebnega sadjoredišča nimamo, učili, sadonosnice gojiti in obdelovati; da mu maline, ali kakor Vi pravite, murve — ino vlaški jagnedi iz Vašega verta lepo rastejo, Vam bo moreda po godu izvedeti. — Še dva gospoda ino sicer učitelja sta kakor pridna sadjorednika za se ino za svoje učence sém prislúla iz Slovenskih goríc